

Czíslo 24.
14. junija.

Bonhaj Bóh!

Létnik 24.
1914.

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróency
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje dželaš
Wśedne dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpošu ty.

Z njebjes mana,
Njech ci khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrew će!

F.

→ Sserbske njedželske lopjeno. ←

Wudawa ſo kóždu ſobotu w Ssmolerjez krihicziszczeńi w Budyschinje a je tam ſa ſchtwórtlétne pſchedplatu 40 pj. doſtač.

1. njedžela po ſvjatej Trojizy.

1. Jana 4, 16—21.

Luby wěrjazy czitarjo! Spěwarjo a baſnikojo wſchitkých čaſzow, wſchitkých kraju, wſchitkých ludow ſu wjeli ſpěwali a ſanoschowali wo luboſczi, mudri ſu jejne býče wu-ßledzicž a wopisacž chyli, a wſchědnje ſo wot czlowiſkich džeczi wjeli powjeda a rěczi wo luboſczi. Taſko by zyly ſwět połny był ſvjateje luboſcze! Taſko by czlowiſkej wutrobie ſamej wot ſebje najblízſcha a najnuſniſcha byla! Ty wěſch a czujesz: runje na wopak je; ſwět nima luboſcze, njedawa luboſcze, mori luboſcž! a czlowiſka wutroba je po Božim piſmje a po wſchědnym naſhonjenju „ſla wot mlo-voſcze“, „pſches měru krobla a jara bojaſna“, „ſaſakla“ a taſ dale, — ale niž ſvjatniza ſvjateje luboſcze. Duž nuczi naſche dženſniſche ſłowo Bože, ſo nutrnie prashecz dla žvrla a daricza a žohnowanja ſvjateje luboſcze. To pozohnuj tebi a mi tón, kiž je ſam luboſcž!

Wo ſvjatej luboſczi.

Bóh je luboſcž. So je Bóh tón Anjes wſcheho-imbny, to dyrbi tebi, o czlowiſke džeczo, prajicž twoje widžaze wózko, twoje ſlyſchaze wuch, twój pſchemyſlaz̄y duch a roſom. So je Bóh wſchehomudry, to mózesch a dyrbiſch ſ tymi ſamymi myſlemi a mozami ſpōſnacž; a jeho ſvjatoſcž a prawdoſcž předuje tebi wſchědnje twoje ſwědomije. Alle — Bóh je luboſcž — to czi žana czlowiſka mudroſcž njesjewi, to je Bóh ſam nam ſjewiſt a

ſ tym, niž jeno jenu woſebnoſcž, ale ſwoje býče, ſwoje ſiwnjenje, ſam ſo. Wykozy a niſzy, najmudriſchi na ſwěcze ſu to pytali pſches dny a nozy, měſaozy doſho, lěta doſho, pſches zyłe ſiwnjenje a njeſzu jo namakali. W hnady- połnej hodzinje je naſch Anjes tole potajſtwo ſvjatemu Janej a nam wotanknył a na naſche žedzenjapołne praſchenje „Anjeze Božo, ſchtó a ſchtó ſy ty wotmoſwił: Ja ſym — luboſcž! Hdzeha? Hdyha je to nam ſjewiſt? Niž w kraſnoſczi abo wulkotnoſczi Bożeje ſtwórby, niž w naſtrózazych abo ſwieſzelazych podawſach a ſudach ſwětnych ſtawiſnow, ale — w Bethlehemie a na Golgathie, w ſwě- jim Sſyñu, kotrehož je ſa naſ ſa, w naſchim Sbóžniku Jeſuſu, kiž rjeſnje: Schtóż mje widzi, widzi Wótza. Wuknjo tež ty tam, czlowiſka wutroba, ſpōſnaj pſchi žlobiku, wu- ſnaj pod kſhijom: Bóh je luboſcž, mój Bóh je luboſcž, a tehoodla je wón tež mój měr, moje ſbože, moje ſiwnjenje; tehoodla je pſches Chrystuſa mój Wózjez, ſym pſches Jeſuſa jeho džeczo! Halleluja! Bóh je luboſcž! Luboſcž! ja ſo poddam czi, chzu twoj wostacž wobſtajnje!

Bóh da wa luboſcž. Sſmyli pōſnali, ſo Bóh ſam, jeho býče, ſiwnjenje, haj, ſbóžnoſcž je luboſcž, dha ſocžujemy hnydom we kľuboſej wutrobie to ſylne žedzenje, ſo by tole plomjo ſvjateho bójskeho ſiwnjenja tež we naſ ſwěciſlo, tež w naſ ſo horilo, ſo býchmy džel měli tuteje bójskeje ſbóžnoſcze w luboſczi. Kotry pucž dha naſtupiſch? wo kotre durje chyli dha klapacž ſe ſwojej proſtiwu! Na ſwětnych ſchazeſkach mózesch drje czernje a wóſty hdy, ſa- wiſcze a njepſcheczelnoscze ſchazeſipacž a husto klapacſh po-

darmo wo sanknjene, stwjerdnjene, symne a prösdne człowiske wutroby, ale schtož twoja wutroba ſej požada, tebi ſwet a ludžo dacž njemóža. Kaf tež to! Jeno bohaty móže cze wobohacžicž ſe ſwojim bohatſtwom. Schto dha nětko naſche pola, hora, luki a ſahrody roſhwéltuje a wohrewa, ſo ſo kózdzicžke ſtwjelcžko blyſcheži a ſezopli? hnydom wotmolwiſch, ſo to Bože ſlonečko czini. A wot koho wukhadža a puſhczi ſo do twojeje czémneje, symneje, khudeje wutroby njebjeſſe ſwetlo a bōjske ploomjo ſwiateje luboſcze? Žorlo a daricžel tuteho najwyschſcheho ſwiatkowneho dara je twój Boh ſam. Proſhce a wam budże date! Jeno na naſchej njeſhwérje a lenjosczi je ležane, jeli khudzi a hubjeni a we ſmjerčzi woſtanjem. Njeſhceje dha ſwerny ſeniski na ſwojim džecžom dobre dary, njedawa ſuba maczterka to naſlepsche, schtož ma, ſwojim džecžatkam, ſamo ſwoje žiwjenje? Štukuj jeno ſwetu ſwojej modlerskej ruzi, proſch tola bjes pſcheczca, woſanki wutrobu a duschu a twoje ſydhniſenčko kraſne wuſhyschenje namaſka: Schto ſej wot wſchitkich kublow žadam, hdvž khodžu tu pſches ſeniski kraj? We wérje horje k njebju hladam: Mi, Wótcze, ſwoju luboſcz daj! Haj, Anježe, hnadu daj a luboſcz wſchitkim ludžom, ſo mér a prawdoſcz wſchudžom ſo rjenje koſhitaj.

Boh žada wot naſ ſuboſcz. Tu pſchitaſnju mamý my wot njeho! Boh wot naſ ſuboſcz žada, wón je Boh ſuboſcze! Lubujmy my jeho, dokelž wón naſ priedy je lubował. Tole napominanje je ſa kózdeho ſroſymliwe, tehoodla rjeknje drje tež kózdy: Ja lubuju Boha. Ale ſłowa njedoſbahaju, ſe ſłowami ſamymi njeje nicžo dopokaſane. Na plodach a ſkutkach chze kózdy nań, kózda macz ſwoje džecži jako ſwoje džecži póſnacz; a tež naſch njebjeſki Wótcze a naſch wýbokohvaleny knies Jesuš chze tych ſwojich na ſkutkach, plodach, wopokaſmach luboſcze póſnacz. Jeno na někotre tajſich wopokaſmow dopomí ſo, luby bratſje, ſuba ſotra! Hdvž blyſhtaj ſtarſchej ſynej abo džowžy w zusbje kraſne hnijaze liſty połne luboſcze piſaloj, — a tole džecžo je do rukow ſaſ a ſaſ njewoſmje, je nječita, abo na to ſedma čítane ſłowo ſtarſchisſeje luboſcze ſo ženje njedopomni — by to luboſcz, džakownoſcz, ſwera była?! A ty Bože džecžo, na ſwecze, w zusbje, — a njebjeſki liſt twojego Boha, jeho Bože piſmo, twoja biblija? Kaf ſteji ſ tym? Ach, kaf maſka a ſnadna je husto naſcha luboſcz, hdvž na tón liſt Božeje luboſcze a hnady tak mało kózbujemj a hiſhce mijenje po nim czinimy! Druhe wopokaſmo! Koſož lubujesjch, ſ tym dyrbischi rečecž, husto, nutrnie, čim huſcziſcho, čim lepje, a jeli jo dženj njemóžesj, tebi něſchtō pobrachuje, ſy kaž hubjeni a khory. A naſche roſrečzowanje ſ Bohom w modlitwie!? Ach, kaf khwatne a njenutrne, kaž njetrjebawſche! a naſch ſnutſkowny woblkad ſ Bohom, kiž dyrbjal bycz bjes pſcheczca, ſwiaty, hľuboki, horliwy, ach kaf braſhny a ſnadny je husto, haj, druhdy zlyle ſaprahnie! Je to luboſcz? Ale na něſchtō druhe dyribi ſo po naſchim ſłowie Božim dopomnicž, na naſchich bratrow, naſchich bližſchich, džecži kaž ty a ja jeneho Boha a Wótcza, ſtawy kaž ty a ja wěczneje hlowy, ſezom Chrysta. Sſnadž hnydom wotmolwiſch: Nikoſho njehidžu. Pomalku, luby człowjecze! Bohaty muž w dženſniſchim ſczenju by tež na měſcze wotmolwiſ: njehidžu Lazar! a tola, wón je jeho hidžil ſ tym, ſchtož je jemu njeczinil a njewopokaſał, ſchtož je na nim ſkomđil! Hacž tale ſamžna njeluboſcz w naſchim žiwjenju měſta nima? Hacž nichto njeje a njebudže, kiž može prajiež: To ſy ty mi njeczinil! Hdvž pak hakle tole pokutnje póſna-

wamý, dha tež ſpóſnojem, ſo móžesj bratra, ſotru, bližſcheho, ſnateho, zuseho hidžicž ſ myſlemi wutroby, ſ poſladanjom wóczka, ſe ſłowom jasyka a na druhe wſchelake waschnje! O, kaf nuſne, ſo ſej dženj a kózde rano ſ nowa prajimy a ſlubimy: Ja chzu ſwojego Boha lubowacž we ſwojich bratrach a ſotrach; ja chzu ſwojego bližſcheho, towarſcha wery bliſko a daloko, wbohich pohanow lubowacž ſwojego Jefuſa dla; ſo by tež mi junu hnadne wotmolwiſ: To ſy ty mi cziniſ! Ssy ty, luboſcz, poruczila, ſo ſo mamý lubowacž, daj, ſo morwa duschha žiwa we luboſczi moħla ſtač; ſo tež luboſcz wot ſo damy a ſo kózdy wě, ſchto ſmý, ſo my jedyn narod mamý a ſa jenoh' ſtejimy.

Boh žohnuje luboſcz. To wopomimy k vobremu ſkoczenju, wý džecži hnady Božeje. Schtož w luboſczi woſtanje, tón woſtanje we Bosy a Boh we nim. Kajke žohnowanie, kajka ſbóžnoſcz! Boh w tebi, ty w Bosy! To je žiwjenje a ſbóžnoſcz; a ta ſo njeminje a tu njeshubischi, dohlož w luboſczi woſtanjach, haj, wona woſtanje a pſchibjera a ſo pſchekražnuje do wěcznoſcze. Njech Bože ſkónečko tebi ſo luboſnje ſměje, njech wichory du a Bože njewjedra, pſches Božu luboſcz, ſ kotrejž tebje lubuje, pſches ſwiatu luboſcz, ſ kotrejž jeho lubujesj w bratrach, ſu a woſtanu w tebi njebježa hizom tudy. Sa to maſch telko wobſwedeženjow a ſlubjenjow we Božim piſmje, ſ Jefuſoweho rta; ſa to maſch telko dopokaſmow a ſnamjenjow w ſtawisnach ſenjeweje woſady wot nanajſtatſich čaſkow hacž do naſchich dnjow; ſa to maſch telko naſhonjenjow we ſwojim ſwonkownym a ſnutſkownym žiwjenju. Čim wjazh luboſcz, čim wjazh mera, wjeſela, mozy, wery, džakowanja, žiwjenja, ſbóžnoſcz. To je hizom tu na ſwecze tak a na pucžu twojego ſeniskeho žiwjenja. To budže tež tak na ſudnym dniu, po naſchim Božim ſłowie. S dowěrjenjom na Božu ſmilnoſcz tu kholžimy poſlednjej holidžinje napschecžitwo, ſe ſbóžnej nadžiju móžemy ſwój běh ſkónečicž, hdvž wón ſečze, a ſtupimy pſched jeho woblicžo, ſo bychmy jeho hnady mſdu dotali: luboſcz do wſcheje wěcznoſcze, luboſcz bjes wſchitkich mjesow, njewuſhyschanu, njewurjeknenu, njewuměřenu. O rjany dniu, o rjana ſchtunda ty, hdvž budžesj naſtawacž? Ale jedyn pucž wjedže tam, pucž luboſcz we wérje ſakorjenjeneje, pucž wery, kotaž ſo w luboſczi wopokaſuje — pſches hnadu. O wěczna luboſcz, k temu pomhaj nam! O wěczna luboſcz, k temu wjedž naſ tam!

Hamjet.

W. w N.

Boh je luboſcz!

1. Jana 4, 16.

Hloſ: Njech Bohu džaluje —.

Boh ſama luboſcz je,

Pſches ſotruž wſchitko mamý;

A hdvž we luboſczi

Tež my tu woſtawamj:

Boh ſ nami, my pak ſ nim

Ssmý twjerdže ſwjasani,

So žana ſwetna móz

Naſ wjazh njedželi.

Boh ſwet je lubował,

Wón ſa njón ſsyna poda,

So njebě ſhubjeny,

Sſo ſběhny hręſhna ſchoda;

Gsyn pak we luboſcji
Dže ſa hwt do hñjercze
A pſches hwoj krawny hñjiz
Syn heli wutorhnje.

O w lajkach ſlimach nam
Nekt luboſcji ſ njebla ezechje!
Duž, ežloivſke wutroby,
Sso Bohu wotewrjejeze!
Ssam hñjath Duch ſo tež
Do duſchow niži nam
A pſchewobrocza je
Szej k hwojim býdlenjam.

Ach, njech my Sbóžnika
Pſchez hñverne lubujemy;
Haj, jeho hñjiza ſo
My twjerđe džeržecz chzemj.
O budže radoſcž to
Se hamej sbóžnoſežu,
Hdyž Wóczez, Gsyn a Duch
We duſchi ſ domom ſu!

Duž, hñjath Duch! wucž
Naž luboſcž Jeſuſowu,
So we wutrobach my
Ju mamj wschednje nowu;
A ſkonečnje dowjedž naž
Tam k węcznej sbóžnoſeži,
Hdzejz naſcha luboſcž ſo
We tebi dopjelni!

K. A. Fiedler.

Rhodženje ſa Khryſtuſom.

W ſejenju hñj. Jana 8, 12 mjenuje ſo tón Knjes hñwetko hñweta a napomina naž, ſo hñchmy ſa jeho žiwjenjom a waschniemi hñodžili, jelijo chzemj wopravdze roſhwëtleni a wot wscheje hñlepoſcze wutroby wumozeni býež. Duž budž to naſcha najwjetſcha staroſež, Khryſtuſowe žiwjenje roſpominacž.

Khryſtuſowa wucžba pſchetrijechja wucžbji wschedh hñjathch, a ſchtóž ma Božeho Ducha, tón to potajne mana namaka. Alle hñsto ſo ſtawa, ſo mnosy pſchi wschem wobſtajnym hñlyſchenju evangeliſa mało hñjateho požadanja po nim ſacžuwaju, dokelž Khryſtuſoweho Ducha nimaju. Schtóž chze tehodla tón prawy a dokonjanym ſlód Khryſtuſowych hñlowow měž, tón dyrbi ſo prázowacž, hwoje zýle žiwjenje Khryſtuſowemu rune ſežinicž.

S lajkim wuzitkom je ſa tebje wsho wurečowanje wo mnohich hñubokich wucžbach, n. pſch. wo trojjeniežtim bójſtwje, nimaschli ty ponižnoſež a hñ ſ tym hñjatej Trojizh njeſpodobny? Sawernje, wulke ręcze hñchježe žaneho praweho a hñjateho muža njeežinja, ale pobožne žiwjenje Božu luboſcž a hnadu dobywa. Mi je lubſcho, ſo poſtutu a roſkacze w ſebi ſacžuwam, hač ſo moħl prajicž a wułozicž, ſchto roſkacze je. Moħl li ty zýle pižmo a wschedh najmudriſhich ludži heſla ſ hñlowy, ſchto by eži to pomhało, jeli Božu luboſcž a hnadu nimasch? Wſchitko je kniežomne, hñiba Boža lubowacž a jemu ſamemu hñlužicž. To pak je najwyſhſcha mudroſcž, ſe ſazpicžom hñweta ſo k Božemu kraleſtwu pſchecžiſhcežecž.

Każ je kniežomne, ſachodne bohatſtwo phlač a na njo hwoju nadžiju ſtajecž, tak je tež kniežomne, ſa ežefezemi a wužokim ſtawom honicž. Tehorunja je kniežomnoſež, eželne lóſchty lubowacž a ſa tym ſtač, dla ežehož hñ poſdžiſho ežim hórje hñostanž. Błaſnoſež

je, jeno na nectžishe žiwjenje džiwacž a pſchichodne njewopomnicž. Kniežomnoſež je, ſebi dołhe žiwjenje pſchecž a pobožneho žiwjenja mało ſańež mēč. Błaſnoſež ma ſo mjenowacž, ſebi to wažicž, ſchtož ſo rucze pominje, a tam njehwatacž, hdzejz węczna ſbóžnoſež wostanje.

Spominaj husto na to hróncžko (Préd. Gal. 1,8): Woſo ſo doſež njenahſlada, a wuchu ſo doſež njenapoſhluča. Duž prózui ſo, hwoju wutrobu wot luboſcze k widomnym węzam wotwobroczež a ju njewidomnym pſchivobrocžowacž; pſchetož kotsiž hwojim eželnym ſmyſlam hñduja, eži ſebi hñedomne womaſaju a ſo wo Božu hnadu pſchinježu.

F.

Lubuſež hwojich njepſchecželow.

W južnej Afrizy bëſhtaj dwaj mužej w ſwadze a njepſchecželſtwje ſe ſobu žiwaj. Duž jedyn ſ njeju małe holežatko w ležu trjehi; bëſhe to džecžo jeho njepſchecžela, kotrež bë ſo pſche daloko wot wózneje hëty ſdaliko. Džiwne wjecženje mužowu wutrobu napjelni; wón ſapſchija wbohe džecžo a jemu dwaj porſežikaj pra-weje ruſi wotreſny. S czertowskej ſkóſežu wón holežatko, pſched boſoſežu žałosežaze, domoj pózla, wólaſzy: „Nektó hñm ſo wjecžil, nektó hñm ſo wjecžil!”

Léta ſo minychu. S małeje holežki bëſhe knježna naſtała. Duž bliżeſche ſo jedyn hñduh widomne ſtrádanje, ſchero-wloſath starz durjam jejneho nana a proſchesche ju wo jéđ a pieže. Wona jeho hñydom jako tamneho ſurowza ſpóſna, kotrež bëſhe jej dwaj porſtaj wotreſny, bëſhe rucze do hëty, pſchinjež jemu w bohatej mérje hñleba a mlóka a požydnuy ſo k bokej hwojeho hoſeža, kotrež da ſebi wulžy derje hñložiež. Tačo bëſhe wón hñwój wobjed ſkóncžil, wona rubjeſhežu, ſ kotrež hñwoju prawizu hacž dotal pſchifru džeržeſhe, ſpadnhež da a ſbraschenu ruſu poſběhnywſhi wuwoſa: „Nektó hñm ſo ja wjecžila!”

Tón muž bë proſtq a hñesréczny pſched ſpodziwanjom. Wón tole waſchnje njewopſchija, dokelž njewjedžiſhe, ſo bëſhe ſo ta holežka mjes tñm ežaſom hñchecžijanſtu pſchivobrocžila a ſroſym hñlowow hñjateho pižma ſ najhñubſchej duſchu ſapſchijaſa: „Zeli tuvój njepſchecžel hñvduh, nažhež jeho; chzeſi ſo jemu piž, na-powaj jeho; hdyž to ežiniſh, budžes hñhliwe wuhle na jeho hñlowu nařromadžicž.”

F.

Evangelion mjes Sſlowjanami.

(Poſtracžowanje.)

2. Južni Sſerbjo.

Bëſhe to našmu léta 1908, ſo woſbony knjes ſe ſerbſkeho kraleſtwia ſe mihi ſaſtupi. Wón bëſhe w Barlinje pobyl a chžyſche neschto wot Lužizy wiđežecž. Powjedachmoj to a druhe a pſchiń-džechmoj tež na wéru a nabóžnoſež. Poſtaſach jemu, kač evangeliſke poſnacze ežlowjeka hñwobodneho ežini a w kóždym naſtupanju poſběhuj, kač ma wožebje tež mjes Sſlowjanami mała licžba evangeliſkých wulki wuſnam; Kolař, Schafarik, Paſazky a druhý wjednižy ſu byli evangeliſy. Mój hóſcž ſe ſajimanjom poſku-čaſhe a na požledku prajesche: „To wſchitko je mi nowe, ale to ſo mi ſda prawe býež, tež naſch jenicežki a najwožebniſchi bažnik je do Lutherſkeje wéry pſchecžupil.”

Poſdžiſho mjeſach raſ ſklađnoſež, dweju južnožerbſkeju ſchtudentow na ſerbſki ſemſh do Tſchelnego ſobu wſacž. Po ſemſhu tón jedyn prajesche: „To bëſhe preni króč, ſo hñm na evangeliſkim ſemſhu był. Wy wſchal preduječe jenož ſo Božeho hñlowa.” Shonich wot njeju, ſo ſo tam w prawoſławnej zhrkiwi jenož po-rečko preduje, ale niz ſo Božeho hñlowa, ale wo narodnych a hospo-darſkich praschenjach. Na 60% ſuda njemože ſani ežitacž ani pižacž.

Sserbijski narod ma p'sches 7 millionow duszow, wón bydli tam i knjejom we Sserbiskej a Czornohórskiej, dale pak pod rafusko-wuheriskim nadknjejstwom we Khorwatskej, Dalmatijskej, Božnijeskej a Herzegowinje. We Sserbiskej a Czornohórskiej je prawožławna zyrkej statna, nictó, kiž je we njej rodzeny, nježmě na drugu wěru p'shestupiež, džecži i měschaneho mandželstwa dýrbja ſo we prawožławnej zyrkvi wocžahnyč. Bušy pak, kiž ſo w tamnymaj krajomaj ſazhdli, ſmě po ſwojej wérje žiwu bjež. Tehodla namakam w hłownym měscze Belgradje evangeliu wožadu, kofraž pak njeje ſerbska, ale němčka. Wona njeſteji we žanym ſwiftu i naſchej krajnej zyrkvi, ale je zyle hamostatna, doſtawa pak wot ſerbskeho knježerſtwa ſtajnu podpjeru ſa ſwoje potrjebi.

Salozena je wožada 1853 wot 34 mužow, injes kotrymž běſche najwožobniſchi ſtatuy radžiczel Schafarik, rodzeny Sſlowaſ.

Tamna zyrkwinia rada piſche we ſwiedźeñskim piſmije i poſtaklennemu jubileju ſwojeje wožady: „W najwjetſzej nuſy pſche-

Sserbli bur i Wuherſtej.

ſezerasche wýjchnojež a krajne ſastupjerſtvo ſerbskeho luda. ſwovu ruku nad naſchej wožadu a ſtarasche ſo ſa jeje dalshe wobſtacze i tym, ſo ſwój lětny pſchinioſk na 3000 dinarow powiſhi. — To běſche bohaty dar! Kajkeje nabožneje myſle ſu tola tuczi knježerjo byli, kotsiž evangelijsk wérje tak wupomhachu, hačrunje žadny ſobuſtaw naſcheye wožady ſerbskeho rodu njebeſche.“

Sserbijska je nětko wulke ſtronu wot Turkow dobyta. Tam ſu evangelijske wožady we Skoplji, Prisrenje, Džakovje a Monastirje, požledniſcha je bohairskeje rěcze. Tute wožady ſu wot amerikanſkeje zyrkvi ſaložene, kaž te w Bohairſkej.

We tych ſtronach, kotrež i Alwstrijskej ſluſcheja, je poſta ſwoboda wérzy a ſu tam hižom někotre evangelijske wožady. W Božnijeskej lieži ſo 6200 evangelijskich, wot kofražiž pak je jenož mały džel Sserbow, hewak ſu tam druhe narodnoſeže ſastupjene. Nam njeje lohko, žeji měſchenzu rěžow pſchedſtajicž, kofraž tam wobſteji. Nimo ſerbskich a khorwatskich burów je tam wjèle němſkich ſastovenikow, dale ſloſchijsch čeſku, madžarsku, italſku, rumunſku, bohairsku, grichisku, turkowſku, židowſku, albanſku, franzowſku rěcz.

Khorwatojo ſu ſamii i knjejom jako kraljeſtvo pod wuheriskim nadknjejstwom. Tam je wožebita lutherjska krajna zyrkej, do kotrejež ſluſcheja němſke, madžarske a tež někotre khorwatske wožady; ſlabé pak ſu wſchitke. Tudy dželaja tež i pilnoſežu „hromadkarjo“,

kotsiž chzedža Božje ſłowa ludžom ſube cžinicž. We jich ſrjedžiſnje je prěnje evangelijske ſerbske ſopjeno naſtało (1911) pod imenom „Na očajewaj,“ Spižar a wudawař je f. Friedrich Banzer w Beſteče. — Nasch wobras poſtaſuje nam burſkeho cžlowjeka i tamnych ſtronow.

Něhdy je tež we tym ludu hibanje i ſepſchemu poſnaczu Božeho ſłowa bylo; ale to je jažo jaſhko. Mały ſbyt je wofat i tym, ſo ſo w Dalmatijskej katholska Boža miſcha w maczeńnej ſerbskej rěciž ſwjeciž a niz we ſacjanſkej, kaž ſo to hewak ſtawa. Po ſdaczu ſo tež nětko ſažo mjes wjednikam ſyrfiwe žadanje ſa nowym duchom ſbudžuje. Halle pſched ſrotkim wupraji professor Božeho ſłowa Janiež i Belhrada, ſo je jich ludej nowe wérnuwujacze trjeba, kotrež je runje tak ežiſte wot romſkeho hamžowſtwa, kaž wot brachow prawožławneje wérzy.

Sserbijski narod je wjèle kħwalbħi dobył we wojowanju pſche-čiwo Turkam, kotrež ſu woni ſhami hižom pſched 120 lětami ſa-pocželi a ſu nětko tak daloko, ſo žana ſtopa jich ſemje wjazg pod Turkowſkim knjejſtwtom njeje. Proſhmy ſa nich, ſo by ſo tež thorhoj ežiſteho evangelijsa nad nimi ſběhała.

(Pſchichodnje dale.)

Wſchelake i bliska a i daloka.

— Budylfe pobocžne Gustav-Adolfſke towarzſtvo ſwjecžeske ſwiatu Trojizu ſwój lětny ſwiedžen w Małezach. S wěže khorhoje ſmahujo pſcheproſchachu na ſwiedžen do ſubeho Božeho doma. Zyrkej běſche i mejemi rjenje wupſchena. Pſchecžel ſubeho Božeho doma běſche 3 rjane wěnzy ſhotował, jedyn wysche kletki i tym napiſmom: „Khwal, Zionje, ſwojego Boha!“ jedyn na Lutherowu poſtawu i tym ſłowom: „Prawy budże po ſwojej wérje žiwu“ a tsecži wysche ſaſtupnych duri i tym napominanjom: „Budżę ſmilni!“ Boži dom běſche i rjany i teppicham poſkladžen, kotrež běchu wožadni, dobrowolne darh ſhromadžiwschi, ſa tón ſwiedžen woprowali. Ma ſerbskim ſwiedžeňskim ſemſchenju předowasche knies farař Mróſak i Budyschinka. W jadriwych, wutrobu hnijazych ſłowach połoži wón nutnym poſkłucharjam po pſchirunanju wo ſhubjenym kroſchu na wutrobu: „Wy pſchecželjo Gustav-Adolfſkeho wustawa, runajež ſo žonje w pſchirunanju wo ſhubjenym kroſchu!

1. Njech je wam žel nuſy wérhybratrow w roſpróſchenju;
2. Pytaję ſich wutkowacž;
3. Wježelcze ſo nad žohnowanjom, i kofrymž je Bóh ſkutkowanje Gustav-Adolfſkeho wustawa žohnował.

W němſkim ſemſchenju předowasche knies duchowny Pſeiffer i Warnsdorſa w Czjeſkej po Ps. 24, 7—9 a wułożi w jadriwych ſłowach: Gustav-Adolfſka wěz je wěz čeſcze, wérzy a wutroby. Wołtaru klužbu mějeſhtaj u i ſerbskim ſemſchenju knies farař Wiczežek i Wózlinſka a farař Rāda i Budyschina, na němſkim knies wyschischi ſyrfiwe ſradžiczel Rosenkranz a knies farař Mróſak i Budyschinka. Kollektu wunjež na ſerbskim ſemſchenju 139 hr. a na němſkim 62 hr., rjane džakne ſwiedženje, kaf běſchtej předowaní wutroby hnutoj. Lětna ſhromadžisna móžesche ſo pſchi rjantm wjedrje w ſahrodze hoſcenzarja Běmſcha wotmęž. Pſchedbyda Budyschego pobocžneho Gustav-Adolfſkeho towarzſtwa poſtrowi ſhromadžených a poſta na napominaze předowanje, kotrež wot wérhybratrow w roſpróſchenju na naſche wutroby klinči. Knies farař Rāda poda lětnu roſprawu. Knies duchowny Pſeiffer, kofraž jako duchowny ſrjedža w roſpróſchenju ſkutkuje, powjedaſche hnijaze naſhonjenja ſe ſwojego ſkutkowanja. Kollektu ſwiedženja ſo jeho wožadze pſchidželi. Wožadny duchowny, knies farař Gólcž, ſrotke ſlōnczne ſłowo na ſhromadžisnu pořečza a wſchitzu dželiku ſo w tym džakownym pſchewědczenju, ſo ſmū žohnowanym ſwiedžen ſwjecžili, kofraž je wutroby ſahoril i nowej ſwěrnoſci i naſchej drohei evangelijskej ſyrfi.

1. Njech je wam žel nuſy wérhybratrow w roſpróſchenju;
2. Pytaję ſich wutkowacž;
3. Wježelcze ſo nad žohnowanjom, i kofrymž je Bóh ſkutkowanje Gustav-Adolfſkeho wustawa žohnował.

W němſkim ſemſchenju předowasche knies duchowny Pſeiffer i Warnsdorſa w Czjeſkej po Ps. 24, 7—9 a wułożi w jadriwych ſłowach: Gustav-Adolfſka wěz je wěz čeſcze, wérzy a wutroby. Wołtaru klužbu mějeſhtaj u i ſerbskim ſemſchenju knies farař Wiczežek i Wózlinſka a farař Rāda i Budyschinka, na němſkim knies wyschischi ſyrfiwe ſradžiczel Rosenkranz a knies farař Mróſak i Budyschinka. Kollektu wunjež na ſerbskim ſemſchenju 139 hr. a na němſkim 62 hr., rjane džakne ſwiedženje, kaf běſchtej předowaní wutroby hnutoj. Lětna ſhromadžisna móžesche ſo pſchi rjantm wjedrje w ſahrodze hoſcenzarja Běmſcha wotmęž. Pſchedbyda Budyschego pobocžneho Gustav-Adolfſkeho towarzſtwa poſtrowi ſhromadžených a poſta na napominaze předowanje, kotrež wot wérhybratrow w roſpróſchenju na naſche wutroby klinči. Knies farař Rāda poda lětnu roſprawu. Knies duchowny Pſeiffer, kofraž jako duchowny ſrjedža w roſpróſchenju ſkutkuje, powjedaſche hnijaze naſhonjenja ſe ſwojego ſkutkowanja. Kollektu ſwiedženja ſo jeho wožadze pſchidželi. Wožadny duchowny, knies farař Gólcž, ſrotke ſlōnczne ſłowo na ſhromadžisnu pořečza a wſchitzu dželiku ſo w tym džakownym pſchewědczenju, ſo ſmū žohnowanym ſwiedžen ſwjecžili, kofraž je wutroby ſahoril i nowej ſwěrnoſci i naſchej drohei evangelijskej ſyrfi.